COFNODION CYFARFOD Y CYNGOR A GYNHALIWYD YN O BELL TRWY SKYPE DYDD MERCHER, 18 TACHWEDD 2020, AM 15:00

Presennol

Y Cynghorydd KJ Watts – Cadeirydd

S Aspey	SE Baldwin	TH Beedle	JPD Blundell
NA Burnett	MC Clarke	N Clarke	HJ David
P Davies	PA Davies	SK Dendy	DK Edwards
J Gebbie	T Giffard	RM Granville	CA Green
DG Howells	A Hussain	RM James	M Jones
MJ Kearn	DRW Lewis	JE Lewis	JR McCarthy
D Patel	RL Penhale-Thomas	AA Pucella	KL Rowlands
B Sedgebeer	RMI Shaw	CE Smith	JC Spanswick
RME Stirman	G Thomas	T Thomas	E Venables
SR Vidal	MC Voisey	LM Walters	CA Webster
DBF White	PJ White	A Williams	AJ Williams
HM Williams	JE Williams	RE Young	

Ymddiheuriadau am Absenoldeb

RJ Collins, B Jones, JC Radcliffe, SG Smith a/ac JH Tildesley MBE

Swyddogion:

Deborah Exton	Dirprwy Bennaeth Cyllid dros dro
Lindsay Harvey	Cyfarwyddwr Corfforaethol – Addysg a Chymorth i Deuluoedd
Gill Lewis	Pennaeth Cyllid a Swyddog 151 Dros Dro
Claire Marchant	Cyfarwyddwr Corfforaethol - Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles
Janine Nightingale	Cyfarwyddwr Corfforaethol - Cymunedau
Louis Pannell	Senior Strategic Planning Policy Officer
Jonathan Parsons	Rheolwr Grŵp Datblygu
Michael Pitman	Swyddog Gwasanaethau Democrataidd – Pwyllgorau
Andrew Rees	Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd
Mark Shephard	Prif Weithredwr
Kelly Watson	Prif Swyddog – Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Rheoleiddio

470. DATGANIADAU O FUDDIANT

Dim.

471. CADARNHAU COFNODION

PENDERFYNWYD: Bod:

(1) Cofnodion cyfarfod blynyddol y Cyngor ar 30 Medi 2020 yn cael eu cymeradwyo fel cofnod gwir a chywir, yn amodol ar fewnosod y gair "Dirprwy" yn y penderfyniad yng nghofnod rhif 446 cyn y geiriau "Maer Ieuenctid";

(2) Cofnodion cyfarfod y Cyngor ar 21 Hydref 2020 yn cael eu cymeradwyo fel cofnod gwir a chywir.

472. DERBYN CYHOEDDIADAU GAN Y MAER

Cyhoeddodd y Maer iddo gael ar ran y Cyngor a'i drigolion y fraint o gynrychioli'r Awdurdod drwy osod torch wrth gofeb y rhyfel yn nhref Pen-y-bont ar Ogwr ar Sul y Cofio. Dywedodd fod y coffáu blynyddol yn bwysig wrth i ni fel cenedl gofio ac anrhydeddu'r rhai sydd wedi aberthu eu hunain er mwyn sicrhau a diogelu ein rhyddid, a oedd yn ymddangos yn arbennig o berthnasol eleni gan y gofynnir i bawb wneud aberth bach er lles pawb.

Roedd y Maer hefyd yn falch o gymryd rhan mewn menter "trên pabi" genedlaethol a drefnwyd gan y Great Western Railway, lle casglwyd torchau o bob cwr o'r wlad ar Ddiwrnod y Cadoediad gan drên arbennig, a'u cludo i Paddington i'w cyflwyno fel rhan o gofeb. Teimlai anrhydedd o'r ffaith y gallai Pen-y-bont ar Ogwr gymryd rhan mewn coffadwriaeth genedlaethol.

Llongyfarchodd un o drigolion y Fwrdeistref Sirol, Barbara McGregor, sydd wedi ymddeol yn ddiweddar ar ôl gwasanaethu bron i 44 mlynedd yn Llynges Frenhinol y Merched. Dywedodd fod ei rhestr o gyflawniadau yn niferus ac yn drawiadol a dylai fod yn falch iawn o'r blynyddoedd lawer o wasanaeth ymroddedig y mae wedi'i roi i'w gwlad gan arwain at ei swydd fel Swyddog Gwarant uchaf Gwasanaeth Gyrfaoedd y Llynges Frenhinol. Fel arwydd o werthfawrogiad, cyflwynwyd i Mrs McGregor Arfbais y Fwrdeistref Sirol a dymunwyd ymddeoliad hir a hapus iddi.

Cyhoeddodd y Maer hefyd, oherwydd amseriad diwygiedig y setliad ariannol Llywodraeth Leol gan Lywodraeth Cymru, y bydd angen i Bwyllgorau Craffu ystyried craffu ar y Strategaeth Ariannol Tymor Canolig (MTFS) ar ôl i'r Cabinet ystyried y cynigion MTFS drafft ar 19 Ionawr a chyn adrodd i'r Cabinet ar 9 Chwefror, felly mae angen aildrefnu dyddiadau'r Pwyllgor Craffu o fewn y cyfnod hwn. Dywedodd, ar ôl ymgynghori â Chadeiryddion y Pwyllgorau Craffu a'r Swyddog Adran 151, y gofynnir i'r Cyngor gymeradwyo cyfarfodydd SOSC 1 ar 18 Ionawr, y dylid disodli SOSC 2 ar 3 Chwefror a SOSC 3 ar 11 Chwefror gan gyfarfodydd holl Aelodau'r Pwyllgorau Craffu ar 20 Ionawr am 10am (ar gyfer cynigion MTFS Addysg a Chymorth i Deuluoedd a Chymunedau); a 21 Ionawr am 10am (ar gyfer cynigion MTFS Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant a'r Prif Weithredwr). Cynhelir cyfarfod o'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Corfforaethol ddydd Llun 1 Chwefror am 10am i dderbyn argymhellion y Pwyllgorau Craffu a BREP, cyn adrodd i'r Cabinet ar 9 Chwefror.

473. DERBYN CYHOEDDIADAU GAN YR ARWEINYDD

Cyhoeddodd yr Arweinydd, oherwydd pandemig y coronafeirws, y bu'n rhaid dynodi'r digwyddiadau coffa diweddar mewn ffyrdd gwahanol iawn a'i fod, ynghyd â'r Maer a Hyrwyddwr y Lluoedd Arfog, y Cynghorydd Young, wedi mynychu Gorsaf Reilffordd Pen-y-bont ar Ogwr ar fore Diwrnod y Cadoediad i osod torchau pabi coffa er coffadwriaeth ar wasanaeth arbennig a drefnwyd gan y Great Western Railway, a gludwyd wedyn i Lundain lle'r oeddent yn rhan o arddangosfa gyhoeddus enfawr. Dywedodd, gyda llawer o'r digwyddiadau lleol traddodiadol a drefnwyd gan gynghorau tref a chymuned naill ai ddim yn digwydd neu'n ddigwyddiad 'gwahoddiad yn unig', fod trigolion yn cael eu hannog yn lle hynny i dalu teyrnged drwy sefyll ar garreg eu drws am 11am ddydd Sul, 8 Tachwedd, i nodi'r ddwy funud o dawelwch o gartref.

Cyhoeddodd yr Arweinydd hefyd fod Tasglu Brechlyn Covid Llywodraeth y DU wedi bod yn arwain gwaith ar ariannu a chaffael brechlynnau ar gyfer y DU, ac mae Bwrdd Rhaglen Cyflenwi Brechlyn Covid-19 Cymru yn gwneud gwaith paratoi cynhwysfawr i sicrhau bod gennym drefniadau lleoli addas ar waith yn barod ar gyfer y digwyddiad hwn. Hysbysodd y Cyngor fod y Prif Swyddog Meddygol wedi ysgrifennu at bob Bwrdd Iechyd ac Ymddiriedolaeth i ofyn iddynt weithio gyda phartneriaid allweddol i gefnogi cynlluniau cyflawni lleol, ac mae'r Cyngor hwn wrth gwrs yn cefnogi'r ymdrechion hyn. Disgwylir cyfeiriad cenedlaethol pellach ar sut y caiff y rhaglen frechu ei chynnal a bydd

yn rhoi gwybod i'r Aelodau am y datblygiadau diweddaraf ar y gwaith hanfodol hwn. Gofynnodd i breswylwyr barhau i fod yn wyliadwrus, a meddwl ddwywaith ynglŷn â sut y gallai eu gweithredoedd eu rhoi nhw neu bobl eraill mewn perygl, boed hynny o ran y ffordd y caiff plant eu gollwng yn yr ysgol, a'r ffordd y mae trigolion yn dod i gysylltiad â siop neu dafarn neu'n ymddwyn ynddynt. Gallai penderfyniadau bach gael effaith fawr. Dywedodd wrth yr Aelodau y bydd Llywodraeth Cymru, yn yr wythnosau a'r misoedd i ddod, yn hyrwyddo rhaglen newydd o negeseuon i annog pobl i newid eu hagweddau hirdymor tuag at y coronafeirws a sut mae'n lledaenu. Dywedodd y bydd y Cyngor yn cefnogi hyn, a gobeithiai y bydd yr Aelodau'n chwarae eu rhan i annog etholwyr i wneud yr un peth.

Dywedodd wrth y Cyngor fod cyfleuster profi symudol 'gyrru drwodd' wedi'i leoli ym maes parcio Neuadd Bowls yng Nghanolfan Bywyd Pen-y-bont ar Ogwr ar hyn o bryd, ac mae'r Cyngor yn gweithio gyda Chwm Taf ac Iechyd Cyhoeddus Cymru i sefydlu safle profi tymor hwy ar gyfer y fwrdeistref sirol cyn gynted â phosibl. Gobeithiai ddod â mwy o fanylion yn fuan iawn, ond yn y cyfamser, mae gwefan y Cyngor yn parhau i gynnig siop un stop o adnoddau a diweddariadau, a gall swyddogion eich cynghori ar unrhyw gwestiynau pellach sydd gennych neu a dderbyniwch.

Cyhoeddodd yr Arweinydd hefyd at y ffaith y gallai Aelodau fod wedi gweld y cyhoeddiad diweddar gan Lywodraeth Cymru ar ei Fframwaith newydd ar gyfer Buddsoddi Rhanbarthol yng Nghymru. Wedi'i gynhyrchu mewn partneriaeth ag awdurdodau lleol, y sector preifat a'r trydydd sector, a chyrff ymchwil a chyrff y byd academaidd, mae gan y fframwaith newydd gefnogaeth y Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd. O dan y faner 'Gwnaethpwyd yng Nghymru', mae'n canolbwyntio ar bedair blaenoriaeth fuddsoddi eang. Mae'r rhain i ddarparu busnesau mwy cynhyrchiol a chystadleuol, i leihau ffactorau sy'n arwain at anghydraddoldeb economaidd, i gefnogi'r newid i economi ddi-garbon, ac i gefnogi datblygiad cymunedau iachach, tecach a mwy cynaliadwy. Disgwylir i'r rhaglen newydd o fuddsoddiad rhanbarthol ddechrau yn gynnar y flwyddyn nesaf, a bydd yn rhoi gwybod i'r Aelodau am fanylion pellach.

474. CYFLWYNIAD GAN GOMISIYNYDD YR HEDDLU A THROSEDDU A PHRIF GWNSTABL HEDDLU DE CYMRU A'R RHAGLEN O GYFLWYNIADAU I'R CYNGOR YN Y DYFODOL

Cyflwynodd y Prif Weithredwr gyflwyniad i'r Cyngor gan Gomisiynydd yr Heddlu a Throseddu a Phrif Gwnstabl Heddlu De Cymru a'u hysbysu o'r rhaglen o gyflwyniadau i'r Cyngor yn y dyfodol. Cyflwynwyd aelodau'r Cyngor i Mr Alun Michael, Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu, y Prif Gwnstabl newydd, Jeremy Vaughan, a'r Prif Uwch-arolygydd Dorian Lloyd.

Dywedodd Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu wrth y Cyngor ei fod yn falch o'r ffordd y mae Comisiynwyr yr Heddlu a Throseddu ledled Cymru wedi cydweithio mewn ffordd unigryw yn ystod y pandemig gyda gwasanaeth Llys y Goron, Llywodraeth Cymru a llywodraeth leol i roi'r llysoedd yn ôl ar waith i sicrhau bod cyflawnwyr yn cael eu dwyn i gyfiawnder. Diolchodd i arweinwyr a swyddogion y Cyngor am y ffordd y buont yn cydweithio gyda'r heddlu yn ystod y pandemig. Dywedodd mai'r her nesaf yw i'r pedair llywodraeth genedlaethol gydweithio ar un set o ganllawiau dros y Nadolig ac iddi gael ei phlismona. Dywedodd wrth y Cyngor mai un o'r llwyddiannau diweddaraf oedd gweithredu rhaglen ym mis Mawrth i ddwyn y sawl sy'n cyflawni cam-drin domestig i gyfrif, ac sydd bellach wedi'i chyflwyno yn ardaloedd awdurdodau lleol Castell-nedd Port Talbot ac Abertawe.

Hysbyswyd y Cyngor gan Gomisiynydd yr Heddlu a Throseddu am y galw mawr am wasanaeth yr heddlu cyn Covid ac yn ystod y pandemig. Mae Heddlu De Cymru yn

wynebu heriau ariannol enfawr, er bod cyllid wedi'i dderbyn ar gyfer cyflogi swyddogion heddlu ychwanegol.

Dywedodd y Prif Gwnstabl wrth y Cyngor fod mwy o alwadau 999 wedi dod i law i ddechrau yn gynnar yn y pandemig. Dywedodd fod Heddlu De Cymru wedi buddsoddi mewn tîm gorfodi ar y cyd gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr. Dywedodd wrth y Cyngor ei fod yn canolbwyntio'n fawr ar les y gweithlu. Dywedodd fod Cynllun yr Heddlu a Throseddu yn cael ei adnewyddu ac roedd yn falch ei fod wedi ymgymryd â thîm buddugol, gyda Heddlu De Cymru yn cael ei ystyried yn un o'r heddluoedd gorau yng Nghymru a Lloegr. Dywedodd wrth y Cyngor fod amser wedi'i gymryd i oedi a myfyrio ar werthoedd yr heddlu a bod y nod yn aros yr un fath i fynd i'r afael â'r rhai sy'n targedu de Cymru i ddelio cyffuriau, ond hefyd i gynorthwyo pobl sy'n gaeth i gyffuriau gyda rhaglenni i fynd i'r afael â'u caethiwed.

Dywedodd fod buddsoddiad wedi'i wneud yn y gwasanaeth lle mae'r cyhoedd yn gwneud y pwynt cyswllt cyntaf gyda'r heddlu. Dywedodd wrth y Cyngor fod yr heddlu wedi gweithio'n effeithiol gyda'r Cyngor ar wasanaethau ymyrraeth gynnar. Dywedodd ei fod am i'w swyddogion fod yn ddatryswyr problemau a grymuso cymunedau, a chyda'r mudiad Bywydau Duon o Bwys (*Black Lives Matter*), roedd am i Heddlu De Cymru herio'r status quo a bod yn arweinwyr mewn amrywiaeth. Roedd hefyd am i'w ringylliaid fod yr arweinwyr mwyaf hyderus a galluog, a byddai'r heddlu'n buddsoddi mewn arweinyddiaeth, meddai. Cyfeiriodd at ymddeoliad arfaethedig y Prif Uwch-arolygydd Lloyd a diolchodd iddo am ei arweinyddiaeth a dymunodd yn dda iddo ar gyfer y dyfodol.

Cyfeiriodd aelod o'r Cyngor at y cynnydd mewn pobl sy'n agored i niwed yn ystod y pandemig a'r ddibyniaeth ar wasanaethau cyrff gwirfoddol a holodd pa gamau y mae'r heddlu'n eu cymryd i weithio gyda sefydliadau gwirfoddol a'r Adran Gwaith a Phensiynau i amddiffyn pobl sy'n agored i niwed rhag pobl sy'n cuddio fel gwirfoddolwyr sy'n cynnig casglu presgripsiynau a siopa. Dywedodd Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu wrth y Cyngor mai Heddlu De Cymru oedd yr heddlu cyntaf i fod wedi ymrwymo i gompact gyda'r sector gwirfoddol a bod cyllid yn cael ei ddarparu i weithio gyda dioddefwyr. Gofynnodd y Prif Gwnstabl i unrhyw bryderon sydd gan yr Aelodau gael eu hadrodd i'r heddlu i ymchwilio iddynt. Dywedodd fod gan yr heddlu ymrwymiad i ymyrraeth gynnar a gweithio mewn partneriaeth a bod gweithwyr cymdeithasol wedi'u lleoli yn yr ystafell reoli i gynorthwyo pobl sy'n agored i niwed.

Cwestiynodd aelod o'r Cyngor effaith plismona Caerdydd fel prifddinas ar gyllideb yr heddlu a gofynnodd beth allai'r praesept ar gyfer y flwyddyn ariannol sydd i ddod fod. Dywedodd y Prif Gwnstabl wrth y Cyngor fod plismona'r brifddinas yn costio £4m ychwanegol y flwyddyn ar ben cyflwyno plismona ledled De Cymru a bod y gyllideb ar gyfer plismona £60m yn llai nag yr oedd o'r blaen. Dywedodd Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu wrth y Cyngor fod Caeredin fel prifddinas yn cael premiwm ychwanegol gan Lywodraeth y DU / Swyddfa Gartref, ond nid yw Heddlu De Cymru wedi cael cydnabyddiaeth o'r fath. Parhaodd i gyflwyno'r achos i'r Swyddfa Gartref dros blismona Caerdydd i gael ei gydnabod yn yr un modd fel Caeredin. Dywedodd wrth y Cyngor hefyd fod 50% o gyllid yr heddlu yn dod o'r Swyddfa Gartref a bod angen gwneud gwaith ychwanegol cyn penderfynu ar y praesept.

Holodd aelod o'r Cyngor a oedd y gwasanaeth 101 yn addas i'r diben. Dywedodd y Prif Gwnstabl wrth y Cyngor fod y gwasanaeth 101 yn ymdrin â 330,000 o alwadau bob blwyddyn a bod y cyhoedd sydd wedi defnyddio ei wasanaeth wedi cael eu harolygu, gyda lefelau uchel o foddhad.

Gofynnodd aelod o'r Cyngor gwestiwn mewn perthynas â chyfarfodydd PACT a sut mae'r heddlu'n cyfathrebu â chymunedau lleol yn ystod y cyfnod clo. Dywedodd y Prif Gwnstabl wrth y Cyngor fod plismona yn y gymdogaeth yn flaenoriaeth a bod 24 o

Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu wedi'u recriwtio. Dywedodd y Prif Uwcharolygydd wrth y Cyngor fod ymrwymiad i gyfarfodydd PACT ac mae her allweddol oedd cyfathrebu â thrigolion o bell.

Cyfeiriodd aelod o'r Cyngor at lawer o etholwyr sy'n dioddef troseddau lefel isel, ymddygiad gwrthgymdeithasol a throseddau traffig a chwestiynodd y camau sy'n cael eu cymryd i fynd i'r afael â throseddwyr. Dywedodd y Prif Uwcharolygydd wrth y Cyngor ei bod yn parhau i fod yn flaenoriaeth ddyddiol i ddeall a mynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol a throseddau traffig ar y ffyrdd a bod yr heddlu wedi ymrwymo i blismona yn y gymdogaeth a bod patrolau'n cael eu briffio ar y blaenoriaethau.

PENDERFYNWYD: Bod y Cyngor wedi:

(1) Nodi'r cyflwyniad gan Gomisiynydd yr Heddlu a Throseddu a Phrif Gwnstabl Heddlu De Cymru.

(2) Nodi’r cyflwyniad i gyfarfod y Cyngor ym mis Rhagfyr fel yr amlinellwyd.

475. CYMERADWYO DATGANIAD TECHNEGOL RHANBARTHOL 2020

Gofynnodd Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau am gymeradwyaeth i'r Datganiad Technegol Rhanbarthol i fodloni gofynion y Polisi Cynllunio Cenedlaethol a chytuno ar ddilyniant y Datganiad o Gydweithredu Is-ranbarthol (SSRC).

Adroddodd yr Uwch Swyddog Cynllunio Strategol fod Nodyn Cyngor Technegol Mwynau 1: Agregau (2004) (MTAN 1) yn gofyn am baratoi Datganiadau Technegol Rhanbarthol (RTS) ar gyfer yr ardaloedd a gwmpesir gan
Weithgor Agregau Rhanbarthol De Cymru a Gogledd Cymru (RAWPs). Dywedodd, oherwydd newid methodoleg, ei bod yn ofynnol i Ben-y-bont ar Ogwr, drwy broses ei Chynllun Datblygu Lleol, fodloni'r dosraniad a nodir yn y RTS.

Dywedodd yr Uwch Swyddog Cynllunio Strategol wrth y Cyngor ei bod yn ofynnol i Awdurdodau Dinas Caerdydd baratoi Datganiad o Gydweithredu Is-ranbarthol (SSRC) fel rhan o'r sylfaen dystiolaeth sydd ei hangen i gefnogi pob Cynllun Datblygu Lleol (CDLl). Cadarnhaodd y bydd angen anelu'r amserlen ar gyfer paratoi Cynghorau Gwirfoddol Strategol tuag at yr amserlen ar gyfer cyflwyno'r CDLl cynharaf o fewn yr is-ranbarth hwnnw. Diben yr SSRC yw cadarnhau bod pob ACLl cyfansoddol o fewn is-ranbarth RTS penodol yn derbyn y dosraniadau unigol ar gyfer agregau ar gyfer eu hardaloedd Awdurdod unigol fel y'u pennir yn yr Adolygiad diweddaraf o'r RTS ac (o leiaf) y bydd gofynion yr RTS ar gyfer yr is-ranbarth hwnnw yn ei gyfanrwydd yn cael eu bodloni felly.

Adroddodd yr Uwch Swyddog Cynllunio Strategol fod cyfrifo'r dosraniadau a nodwyd yn yr RTS yn dilyn proses pedwar cam a nododd bob cam a'i berthnasedd i Ben-y-bont ar Ogwr fel a ganlyn:

- Cam 1 – Pennu'r lefel genedlaethol ar gyfer darpariaeth agregau yn y dyfodol;
- Cam 2 – Cyfrifo'r Rhaniad Rhanbarthol rhwng Gogledd a De Cymru;
- Cam 3 – Cyfrifo dosraniadau Is-ranbarthol ac ACLl;
- Cam 4 – Dosraniad cyfanswm Tywod a Graean a Chreigiau Wedi'u Gwasgu

Yn ogystal â'r SSRC, bydd angen i CDLl Pen-y-bont ar Ogwr ddiogelu adnoddau cyfanredol sylfaenol, a fydd yn golygu y dylid diogelu adnoddau perthnasol agregau creigiau wedi'u gwasgu a thywod a graean ar y tir o fewn y CDLl yn unol â chyngor manwl yn seiliedig ar ddefnyddio mapio Arolwg Daearegol Prydain. Dywedodd y byddai

angen i'r CDLl hefyd ddiogelu rheiliau er mwyn darparu ystod lawn o opsiynau trafnidiaeth gynaliadwy (pa un a ydynt yn cael eu defnyddio ar hyn o bryd ai peidio).

PENDERFYNWYD: Bod y Cyngor yn nodi'r Datganiad Technegol Rhanbarthol. Nododd y Pwyllgor Rheoli Datblygu'r Datganiad Technegol Rhanbarthol a gaiff ei adrodd i'r Cyngor i'w gymeradwyo.

476. RHEOLI'R TRYSORLYS - ADRODDIAD HANNER BLWYDDYN 2020-21

Adroddodd y Prif Swyddog Dros Dro – Cyllid, Perfformiad a Newid yn unol â gofyniad 'Rheoli'r Trysorlys yn y Gwasanaethau Cyhoeddus: Cod Ymarfer'
Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth
i lunio Adroddiadau Rheoli'r Trysorlys dros dro;Dangosyddion Rheoli y Trysorlys ar gyfer 2020-21 a rhoddodd y wybodaeth ddiweddaraf am y newidiadau arfaethedig i Strategaeth Rheoli'r Trysorlys 2020-21 i'w cymeradwyo.

Esboniodd yPrif Swyddog Dros Dro – Cyllid, Perfformiad a Newid mai rheoli'r Trysorlys yw rheoli llifau arian parod, benthyca a buddsoddiadau'r Cyngor, a'r risgiau cysylltiedig. Mae rheoli risg y Trysorlys yn y Cyngor yn cael ei gynnal o fewn fframwaith Rheoli'r Trysorlys Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) yn y Gwasanaethau Cyhoeddus: Cod Ymarfer Argraffiad 2017 (Cod CIPFA) sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor gymeradwyo Strategaeth Rheoli'r Trysorlys cyn dechrau pob blwyddyn ariannol. Mae Cod CIPFA hefyd yn mynnu bod y Cyngor yn pennu nifer o Ddangosyddion Rheoli'r Trysorlys, sy'n baramedrau blaengar ac yn galluogi'r Cyngor i fesur a rheoli ei amlygiad i risgiau rheoli'r trysorlys, ac mae'r rhain wedi'u cynnwys drwy gydol yr adroddiad hwn. Yn ogystal, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru Ganllawiau diwygiedig ar Fuddsoddiadau Awdurdodau Lleol ym mis Tachwedd 2019 sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor gymeradwyo Strategaeth Fuddsoddi cyn dechrau pob blwyddyn ariannol. Mae Strategaeth Gyfalaf y Cyngor 2020-21, sy'n cydymffurfio â gofyniad CIPFA yn cynnwys y
Dangosyddion Darbodus a gynhwyswyd mewn blynyddoedd blaenorol yn y TMS, ynghyd â manylion am fuddsoddiadau'r Cyngor nad ydynt yn fuddsoddiadau trysorlys. Dylid darllen y Strategaeth Gyfalaf a'r TMS ar y cyd â'i gilydd gan eu bod wedi'u cydgysylltu gan fod cynlluniau cyfalaf yn effeithio'n uniongyrchol ar fenthyca a buddsoddiadau ac fe'u cymeradwywyd gyda'i gilydd gan y Cyngor ar 26 Chwefror 2020.

Dywedodd wrth y Cyngor mai Arlingclose, yn dilyn ymarfer ail-dendro diweddar ar gyfer cynghorwyr rheoli'r trysorlys y Cyngor, oedd y tendrwr llwyddiannus ac y bydd yn parhau i fod yn gynghorwyr y Cyngor am y pedair blynedd nesaf.

Adroddodd y Prif Swyddog Dros Dro - Cyllid, Perfformiad a Newid fod y Cyngor wedi cydymffurfio â'i ofynion deddfwriaethol a rheoliadol yn ystod hanner cyntaf 2020-21, gyda'r TMS ar gyfer 2020-21 yn cael ei adrodd i'r Cyngor ar 26 Chwefror 2020. Yn ogystal, cyflwynwyd adroddiad monitro chwarterol i'r Cabinet ym mis Gorffennaf 2020. Cyflwynodd grynodeb o weithgareddau rheoli'r trysorlys ar gyfer hanner cyntaf 2020-21 a dywedodd wrth y Pwyllgor nad oedd y Cyngor wedi ymgymryd â benthyca hirdymor ers mis Mawrth 2012 ac ni ddisgwylid y byddai angen unrhyw fenthyca hirdymor newydd yn 2020-21. Roedd llifau arian ffafriol wedi darparu arian dros ben ar gyfer buddsoddi ac roedd balans y buddsoddiadau ar 30 Medi 2020 yn £64.29 miliwn gyda chyfradd llog gyfartalog o 0.24%.

Dywedodd y Prif Swyddog Dros Dro - Cyllid, Perfformiad a Newid wrth y Cyngor fod Cod Rheoli'r Trysorlys yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor osod ac adrodd ar nifer o Ddangosyddion Rheoli'r Trysorlys, sydd naill ai'n crynhoi'r gweithgaredd disgwyliedig neu'n cyflwyno cyfyngiadau ar y gweithgaredd. Mae'n ofynnol i bob awdurdod lleol gynnal adolygiad canol blwyddyn o'i bolisïau, arferion a gweithgareddau rheoli'r trysorlys

ac mai canlyniad yr adolygiad yw bod angen newidiadau i derfynau buddsoddi, sef cynyddu'r cydbwysedd cyffredinol y gellir ei fuddsoddi mewn Cronfeydd Marchnad Arian (MMFs) o £20 miliwn i £30 miliwn, a fydd yn galluogi'r Cyngor i gynyddu nifer yr MMF sydd ar gael ac felly helpu'r Cyngor i fuddsoddi balansau arian parod cadarnhaol mewn portffolio buddsoddi llawer ehangach. Yn ogystal, bydd diwygiad i'r terfyn buddsoddi ar gyfer Darparwyr Cofrestredig o £3 miliwn i £5 miliwn yn rhoi mwy o gyfle i allu defnyddio'r math hwn o fuddsoddiad nag sydd ar gael ar hyn o bryd. Gan fod gan y Cyngor falansau arian parod cadarnhaol bydd hyn yn rhoi cyfle ehangach i'r Cyngor wneud buddsoddiadau ar lefel ymarferol a hefyd yn darparu mwy o amrywiaeth o ran arian a fuddsoddwyd. Amlinellodd y TMS diwygiedig arfaethedig a'r gwelliannau arfaethedig. Trafodwyd y gwelliannau hyn gyda Chynghorwyr Rheoli'r Trysorlys y Cyngor.

PENDERFYNWYD: Bod y Cyngor wedi:

- cymeradwyo gweithgareddau rheoli'r trysorlys y Cyngor' ar gyfer 2020-21 ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2020 a 30 Medi 2020 a Dangosyddion Rheoli'r Trysorlys rhagamcanol ar gyfer 2020-21.
- cymeradwyo'r newidiadau arfaethedig i Strategaeth Rheoli'r Trysorlys 2020-21.

477. SYLFAEN Y DRETH GYNGOR 2021-22

Adroddodd y Prif Swyddog Dros Dro – Cyllid, Perfformiad a Newid a'r Swyddog Adran 151 ar fanylion sail y dreth gyngor a'r gyfradd gasglu amcangyfrifedig ar gyfer 2021-22 i'w chymeradwyo.

Dywedodd mai'r amcangyfrif o sail y dreth gyngor ar gyfer 2021-22 oedd 55,722.52, eiddo cyfwerth â Band D, a'r gyfradd gasglu amcangyfrifedig yw 97.5%. Felly, roedd sail net y dreth gyngor yn 54,329.46. Dywedodd wrth y Cyngor fod y gyfradd gasglu amcangyfrifedig wedi gostwng o 98%, a ddefnyddiwyd wrth bennu'r gyllideb ar gyfer 2020-21, i lawr i'r ffigur is o 97.5%, er mwyn adlewyrchu'r amgylchiadau economaidd presennol sy'n gysylltiedig â phandemig Covid-19, y nifer uwch o ddinasyddion sy'n wynebu caledi economaidd a chyfraddau casglu cyfredol. Dywedodd fod Sail y Dreth Gyngor yn cael ei darparu i Lywodraeth Cymru a'i bod yn cael ei defnyddio i gyfrifo swm y Grant Cynnal Refeniw yn y Setliad Refeniw Llywodraeth Leol. Ar gyfer dosbarthu'r Grant Cynnal Refeniw, tybir bod cyfraddau casglu yn 100%. Cyfrifir swm y Dreth Gyngor sy'n ddyledus am annedd ym mand D drwy rannu'r gofyniad cyllideb blynyddol a gaiff ei ariannu gan drethdalwyr gyda sail y dreth gyngor. Dywedodd wrth y Cyngor y bydd elfen treth gyngor cyllideb y Cyngor yn seiliedig ar sail net y dreth gyngor o 54,329.46.

Wrth gymeradwyo'r adroddiad i'r Cyngor, dywedodd y Dirprwy Arweinydd ei bod yn ddoeth pennu cyfradd gasglu is gan y cydnabuwyd y gallai gymryd mwy o amser i gasglu'r dreth gyngor, gan gydnabod y cyfnod anodd sy'n bodoli.

Cwestiynodd aelod o'r Cyngor y dystiolaeth a ddefnyddiwyd i addasu'r gyfradd gasglu a'r hyn a olygai hyn mewn termau arian parod ac am wneud hynny yn ystod yr hinsawdd economaidd bresennol. Dywedodd y Dirprwy Arweinydd wrth y Cyngor y disgwylid y byddai'r gyfradd gasglu yn agos i 98%, ond roedd yn realistig i'r Cyngor fod yn ddarbodus ac addasu'r gyfradd gasglu. Dywedodd fod y swm a godwyd o gasglu yn newid bob dydd. Dywedodd y Prif Swyddog Dros Dro – Cyllid, Perfformiad a Newid a'r Swyddog Adran 151 wrth y Cyngor fod cyfradd gasglu o 64.24% wedi'i chyflawni ar ddiwedd mis Hydref o'i gymharu â 65% ar yr un adeg y llynedd. Dywedodd na fu'n bosibl trefnu gwrandawiadau llys oherwydd y pandemig a bod y Cyngor wedi cynnig cyfle i breswylwyr yn ystod 2020/21 ailbroffilio taliadau Treth y Cyngor o 10 i 12 mis neu ohirio'r

taliadau arferol a wnaed rhwng mis Ebrill 2020 a mis Ionawr 2021 i fis Mehefin 2020 i fis Mawrth 2021.

Gofynnodd aelod o'r Cyngor a yw'r Cyngor yn gwahaniaethu rhwng y rhai nad ydynt yn gallu talu'r dreth gyngor a'r rhai sy'n gwrthod talu, ac a ddefnyddiwyd asiantaethau credyd. Dywedodd y Prif Swyddog Dros Dro – Cyllid, Perfformiad a Newid a'r Swyddog Adran 151 wrth y Cyngor fod swyddogion yn trafod opsiynau talu gyda phob rhagosodiad a chynigir amrywiaeth o ddulliau ad-dalu. Dim ond pan na fydd pobl yn talu y byddai'r Cyngor yn mynd i'r llys.

Holodd aelod o'r Cyngor a oedd swm sylweddol o ddyled treth gyngor mewn Band penodol. Dywedodd y Prif Swyddog Dros Dro – Cyllid, Perfformiad a Newid a'r Swyddog Adran 151 wrth y Cyngor y byddai'n cadarnhau a yw'r wybodaeth honno ar gael.

Holodd aelod o'r Cyngor pa ddulliau sydd gan swyddogion i ddadansoddi a oes gan bobl y modd i dalu'r dreth gyngor. Dywedodd y Prif Swyddog Dros Dro – Cyllid, Perfformiad a Newid a'r Swyddog Adran 151 wrth y Cyngor fod swyddogion yn cael deialog helaeth â phobl sy'n methu a byddai'n rhaid iddynt ddangos nad oes ganddynt y modd i dalu. Dywedodd y Dirprwy Bennaeth Cyllid Dros Dro wrth y Cyngor fod swyddogion yn gofyn am ddadansoddiad o incwm a gwariant er mwyn cynnig yr opsiynau gorau ar gyfer ad-dalu.

PENDERFYNWYD Bod y Cyngor wedi:

- cymeradwyo sail y dreth gyngor a'r gyfradd gasglu ar gyfer 2021-22 fel y dangosir ym mharagraff 4.1 o'r adroddiad.

- cymeradwyo'r seiliau treth ar gyfer yr ardaloedd cymunedol a threfol a nodir yn Atodiad A yr adroddiad.

478. DERBYN Y CWESTIWN CANLYNOL GAN:

Cwestiwn gan y Cynghorydd Altaf Hussain i'r Aelod Cabinet Addysg ac Adfywio:

Yn ôl GDPR, dylai pob ysgol gael cyfrif e-bost ar gyfer Llywodraethwyr. Fel Llywodraethwr ysgol, rhaid cadw'r data personol a anfonir dros e-bost yn ddiogel. Dylai llywodraethwyr wneud popeth o fewn eu gallu i atal mynediad at ddata personol heb ganiatâd. Golyga hyn fod angen i Lywodraethwr ddefnyddio cyfrifon e-bost ysgol diogel. Hefyd, dylai pob Llywodraethwr dderbyn cyfeiriad e-bost ysgol a'r dechnoleg y maent eu hangen i gael mynediad diogel i gyfeiriad e-bost eu hysgol ar ddyfeisiau personol.

A allai'r Aelod Cabinet ddweud wrthym a yw hyn wedi'i gyflawni'n llwyr yn ein Bwrdeistref Sirol ac, os ddim, pa bryd y bydd yn digwydd?

Ymateb yr Aelod Cabinet dros Addysg ac Adfywio:

Mae cyfrifon e-bost diogel ar gael, yn rhad ac am ddim, drwy Hwb (llwyfan dysgu Cymru gyfan) i bob llywodraethwr ysgol. Mae hyn yn darparu mynediad unffurf i bob llywodraethwr ledled Pen-y-bont ar Ogwr a Chymru.

Mae gan bob ysgol Hyrwyddwr Digidol Hwb sy'n gallu creu cyfeiriadau e-bost Hwb ar gyfer llywodraethwyr.

Gall llywodraethwyr gael mynediad diogel i gyfrifon e-bost Hwb o amrywiaeth o ddyfeisiau personol. Cynghorir llywodraethwyr unigol i siarad â'u Hyrwyddwr Digidol

Hwb neu gysylltu llywodraethwr ar gyfer Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh) os ydynt yn wynebu unrhyw rwystrau i'w mynediad i Hwb, gan gynnwys mynediad at dechnoleg briodol.

Mae Consortiwm Canolbarth y De yn cynnig cymorth a hyfforddiant i lywodraethwyr ysgolion lle bo angen.

Dywedodd y Cynghorydd Hussain yn ei gwestiwn atodol fod llawer o gwestiynau am GDPR a chan nad oes polisi na chanllawiau, awgrymwyd bod y mater pwysig iawn hwn naill ai mewn Gweithgaredd Datblygu Aelodau neu'n fwy priodol mewn Pwyllgor Craffu. Dywedodd y Swyddog Monitro wrth y Cyngor fod hyfforddiant GDPR wedi'i ddarparu i Aelodau a bod gan y Cyngor bolisi GDPR a swyddog sy'n gyfrifol am GDPR. Dywedodd hefyd mai rheolwyr data yw cyrff llywodraethu ysgolion ac mai'r cyrff llywodraethu sy'n gyfrifol. Dywedodd yr Aelod Cabinet dros Addysg ac Adfywio wrth y Cyngor fod llywodraethwyr ysgol yn defnyddio cyfrifon e-bost diogel. Dywedodd Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg a Chymorth i Deuluoedd y byddai'n darparu rhagor o wybodaeth i'r Cynghorydd Hussain ar gyfrifon e-bost diogel a chadarnhaodd fod cyfrifon e-bost Hwb yn rhad ac am ddim.

479. EITEMAU BRYS

Nid oedd unrhyw eitemau brys.

Daeth y cyfarfod i ben am 16:54